



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 53/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S. C., W., USA, právne zastúpenej advokátom Mgr. Mag. M. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu, spravodlivé súdne konanie, kontradiktórne súdne konanie a právo na odôvodnenie rozsudku podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 9 Co 192/2010 a jeho rozsudkom zo 6. októbra 2011 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť spoločnosti S. C., o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. februára 2012 doručená sťažnosť spoločnosti S. C. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu, spravodlivé súdne konanie, kontradiktórne

súdne konanie a právo na odôvodnenie rozsudku podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 9 Co 192/2010 a jeho rozsudkom zo 6. októbra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Sťažovateľka bola účastníčkou konania v pozícii navrhovateľky vedeného Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) vo veci určenia záložného práva k nehnuteľnostiam.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 18 C 50/2008 zo 7. októbra 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol.

Na odvolanie sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu.

*Podľa názoru sťažovateľky krajský súd «rozhodol na podklade záverov, ktoré sú arbitrárne a zjavne neopodstatnené a zároveň nimi neboli chránené označené základné práva a slobody, ktoré mali byť chránené v rámci všeobecného súdnictva.*

*A keďže podľa nášho presvedčenia Krajský súd v Bratislave ako „primárny ochranca práva“ (ktorý je prvotne povolaný, ale aj zodpovedný za ochranu a dodržiavania základných ľudských práv a slobôd) zlyhal v oblasti ochrany subjektívnych práv sťažovateľa (ktorý má v danom prípade aj ústavný rozmer), a to vydaním rozhodnutia, ktoré vykazuje znaky maximálnej miery arbitrárnosti a svojvôle, a ktoré nemá legitímny základ, a súčasne ním boli porušené aj základné práva sťažovateľa, tak tieto okolnosti zakladajú ingerenciu ústavného súdu v danej právnej veci.».*

3. Sťažovateľka svoju hlavnú argumentáciu sústreďuje predovšetkým na namietané pochybenie krajského súdu spočívajúce (i) v nedoručení vyjadrenia žalovaných k podanému odvolaniu sťažovateľke a (ii) nezodôvodneniu rozhodnutia krajského súdu prerokovať vec bez nariadenia pojednávania. K tomu uviedla:

*„Sťažovateľka v odvolacom konaní podala odvolanie, ku ktorému sa písomne vyjadrili žalovaní. Táto skutočnosť jasne vyplýva z napadnutého rozsudku, keďže odvolací súd sa v napadnutom rozsudku odvolával na vyjadrenie žalobcu k odvolaniu, ktoré podala sťažovateľka.*

*V odvolacom konaní nebolo nariadené odvolacie pojednávanie, a odvolací súd vyjadrenie žalovaných 1) a 3) k odvolaniu sťažovateľky ani nedoručil sťažovateľke na vyjadrenie. Bolo jej teda znemožnené reagovať na právnu argumentáciu, ktorú uviedol žalovaný 1) a 3) v odvolacom konaní. Postupom odvolacieho súdu bola sťažovateľka ukrátená na svojich procesných právach, a tým jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.*

*V uvedenom postupe vidíme porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, ako i porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, a to porušením práva na kontradiktórne súdne konanie. ...*

*Z odvolacieho rozsudku nesporne vyplýva, že žalovaný 1) a 3) sa vyjadroval k právnej argumentácii, ktorú sťažovateľka použila v odvolaní. Nevieme však uviesť, akú právnu argumentáciu v podrobnostiach uplatnil žalovaný 1) a 3) vo svojom vyjadrení, keďže týmto vyjadrením nedisponujeme ani v súčasnosti.*

*K tejto právnej argumentácii sa nemohla sťažovateľka vyjadriť, a to práve dôsledkom procesného postupu odvolacieho súdu. Intenzita porušenia práva na kontradiktórne súdne konanie sa zvyrazňuje v okolnostiach daného prípadu práve v tom, že v odvolacom konaní sa jednalo v poradí o prvé (a aj jediné) stanovisko žalovaného 1) a 3), na ktoré nemohla sťažovateľka relevantným spôsobom reagovať; inými slovami povedané: nejednalo sa o ďalšie vyjadrenie žalobcu v odvolacom konaní. Nedochoádza tu totiž k reťazeniu vyjadrení, ktoré by si účastníci vzájomne (prostredníctvom súdu) preposielali. Postup odvolacieho súdu, ktorým nezaslal sťažovateľke toto jediné vyjadrenie (tak, aby mohla k nemu zaujať stanovisko) a ani nenariadil odvolacie pojednávanie taktiež nesledoval žiaden legitímny cieľ.*

*V uvedených súvislostiach poukazujeme, že odvolací súd vo veci nenariadil ani odvolacie pojednávanie, pričom neuviedol, prečo nariadenie pojednávania neprichádzalo do úvahy. V tejto časti je jeho úvaha odvolacieho súdu (ohľadom nenariadenia pojednávania) zjavne neodôvodnená.“*

4. Sťažovateľka ďalej namieta nedostatočné odôvodneniu rozsudku:

*«Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že sa stotožňuje s úvahami súdu prvého stupňa, keď mal za to, že ak podielový spoluvlastník nehnuteľnej veci zloží v rámci exekúcie cenu najnižšieho podania spoluvlastníckeho podielu, znamená to, že zanikne záložné právo viaznuce na tomto spoluvlastníckom podiele.*

*Odvolací súd sám vychádzal z toho, že na posudzovanú vec sa malo aplikovať ustanovenie § 166 ods. 2 Exekučného poriadku v rozhodnom znení, ...*

*Odvolací súd sám uznáva, že právna úprava (a prax) rozhodná v tom čase bola nejednoznačná a predmetné ustanovenie sa vykladalo rôzne. Na základe aplikácie ustanovenia § 151g Občianskeho zákonníka (ktoré cituje aj odvolací súd), tento uzatvára, že záložné právo zložením hodnoty spoluvlastníckeho podielu nehnuteľnosti zaniklo. Toto odôvodnenie je zjavne nepostačujúce, keďže nezodpovedá, akými úvahami sa všeobecný súd riadil.*

*V ustanovení § 151 g ObčZ je päť skutkových situácií, v zmysle ktorých má zaniknúť záložné právo:*

- 1) zánik zabezpečenej pohľadávky*
- 2) alebo zálohu,*
- 3) zloženie ceny založenej veci záložcom záložnému veriteľovi,*
- 4) vzdanie sa záložného práva záložným veriteľom,*
- 5) uplynutie času,*

*Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, že ktorá z týchto skutkových situácií bola súdom aplikovaná, uvedené možno len dôvodiť, avšak nie jednoznačne.*

*Možno bez akýchkoľvek pochybností vylúčiť body 2), 4) a 5) citovaného ustanovenia.*

*Zostáva otázne, či odvolací súd aplikoval ustanovenie bodu 1) alebo 3). Podľa nášho názoru ani jednu z týchto situácií nie je možné aplikovať.*

*Pokiaľ sa jedná o bod 1), tak záložné právo zaniká len v prípade úplného zániku zabezpečovanej pohľadávky. K zániku zabezpečovanej pohľadávky však nedošlo, keďže bola uspokojená len čiastočne.*

*Ani v prípade uvedený v bode 5) nemožno aplikovať na prejednávajúcu vec, keďže toto ustanovenie mieri na tie situácie, kedy cenu založenej veci zloží v celosti záložnému veriteľovi. V danom prípade však cena nebola v celosti záložnému veriteľovi zložená, bola*

*zložená súdnemu exekútorovi, ktorý ju zahrnul do rozvrhu, v rámci ktorého obdržal právny predchodca sťažovateľa len nepatrnú časť (ostatná časť pripadla iným veriteľom, ktorí nemali svoje pohľadávky zabezpečené záložným právom).*

*Vo veci je právne významné aj to, že takáto aplikácia prináša pre záložného veriteľa zjavne neprimerané dôsledky, pričom ako nositeľ tohto subjektívneho práva ich nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť. Záložné právo by mohlo (v zmysle hmotnoprávnej úpravy) zaniknúť len v tom prípade, ak by cena spoluvlastníckeho podielu bola zložená záložnému veriteľovi v celosti, pričom v prípade aplikácie názoru odvolacieho súdu by tomuto tak bolo tiež v prípade čo i len čiastočného alebo nepatrného uspokojenia na základe rozvrhového uznesenia. To znamená, že výška iných pohľadávok iných veriteľov uspokojovaných v rozvrhovom konaní bola rozhodná pre zánik alebo trvania záložného práva sťažovateľky. Mohla nastať aj taká situácia, že sťažovateľka ako jediný záložný veriteľ v rámci rozvrhu nebola uspokojená vôbec a pritom by jej zaniklo záložné právo. Sťažovateľka by teda bola pozbavená svojho práva na pokojné užívanie majetku, a to bez primeranej náhrady a bez toho, aby takéto pozbavenie sledovalo legitímny cieľ. Sťažovateľke nedá v uvedenej súvislosti neuviesť, že Exekučný poriadok výslovne neuvádza ako dôsledok zloženie hodnoty spoluvlastníckeho podielu aj zánik záložného práva a pri absencii takejto úpravy, zánik záložného práva nemožno dôvodiť. Ak sa aj odvolací súd odvoláva na metódu historického výkladu (t. j. že novela Exekučného poriadku odstránila aplikačné problémy), tak tento názor opomína, že novela Exekučného poriadku súčasne posilnila aj ochranu záložných veriteľov práve v prípadoch, ako vyplýva z prejednáwanej veci (napr. exekúciu na založenú vec nemožno vôbec viesť bez súhlasu záložného veriteľa).*

*Sťažovateľ má právo na ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, pričom všeobecné súdy tento výklad nevykonali. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy výkladu, t. j. záložné právo zaniká alebo záložné právo trvá. Metódou logického výkladu argumentum ad absurdum je potrebné v prípade dvoch alternatív vylúčiť tú, ktorá prináša absurdné dôsledky. Takouto alternatívou je nepochybne prvá alternatíva, keďže na úkor ostatných veriteľov a bez primeranej náhrady pozbavuje záložného veriteľa jeho privilegovaného postavenia, a to bez existencie výslovnej právnej úpravy. Táto alternatíva sa nedá obhájiť ani doktrínou „zdravého rozumu“, na ktorý sa paradoxne odvolávali všeobecné súdy, keďže práve aplikáciou tejto doktríny možno dôjsť práve k opačnému*

záveru. Zánik záložného práva nemožno dôvodiť ani z ustanovenia § 166 ods. 2 Exekučného poriadku a je potrebné poznamenať, že sa jedná o procesnoprávnu normu, ktorá bez výslovnej úpravy nemôže znamenať zánik hmotného práva. Takýto výklad by bol v extrémnom nesúlade s ustanovením § 1 O. s. p., ktoré doktrinálne ustanovuje ako sa majú vykladať procesnoprávne normy.»

5. K namietanému právu vlastníť majetok sťažovateľka uviedla:

„Sťažovateľka namieta aj porušenia práva vlastníť majetok a právo na pokojné užívanie majetku, ktoré súvisí s právom na prístup k súdu, nakoľko sťažovateľka mala právo na pokojné užívanie svojho majetku, ktoré jej však bolo odopreté postupom všeobecného súdu. Porušenie vidíme v tom, že vydaním napadnutého rozsudku bola sťažovateľka zaviazaná na náhradu trov konania a ako i pozbavený záložného práva, čím sa zjavne znížila bonita jej pohľadávky, pričom pohľadávku je potrebné považovať za súčasť majetku v zmysle judikatúry ESJP. Všeobecný súd tým zasiahol do jej práva na pokojné užívanie majetku, pričom porušenie tohto práva nesledovalo žiaden legitímny cieľ a bolo prejavom svojvôle a arbitrárnosti.“

6. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky S. C. podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, spis. zn. 9 Co 192/2010-448 zo dňa 06. 10. 2011 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.“

2. Zrušuje sa v celom rozsahu Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, spis. zn. 9 Co 192/2010-448 zo dňa 06. 10. 2011 a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľke S. C. do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu ... .“

7. Krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 9 Co 192/2010 zo 6. októbra 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 18 C 50/2008 zo 7. októbra 2009.

V odôvodnení rozsudku využijúc ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody [§ 219 ods. 2 OSP v znení novely č. 384/2008 Z. z. účinnej od 15. októbra 2008, pozn.], poukázal na to, že

*„Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí vychádzal z úpravy stanovenej v ust. § 166 ods. 1, 2 Exek. por., ktoré však v rozhodnej dobe expressis verbis neriešili otázku, kedy sa spoluvlastník, ktorý si uplatnil svoje predkupné právo, stal vlastníkom daného podielu; absencia explicitnej právnej úpravy potom viedla nielen v praxi k rôznym záverom a postupom. Na jednej strane bol prezentovaný názor, že k prechodu vlastníctva dochádza už zaplatením sumy zodpovedajúcej znalecky určenej cene podielu s tým, že podkladom pre zmenu vlastníctva v prípade spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti, bude listina vydaná exekútorom potvrdzujúca zloženie ceny spoluvlastníckeho podielu, na základe ktorej sa vykoná záznam v katastri nehnuteľností. Na strane druhej sa v tomto prípade predpokladalo následné vydanie rozhodnutia súdu o schválení, resp. neschválení nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu, pričom k prechodu vlastníctva malo dôjsť až právoplatnosťou schvaľujúceho súdneho rozhodnutia, ktoré bolo i podkladom pre zápis zmeny vlastníctva záznamom v katastri nehnuteľností.*

*Tento stav právnej neistoty odstránila až novela Exekučného poriadku, vykonaná zákonom č. 341/2005 Z. z., účinným od 1. 9. 2005, ktorý bol § 166 doplnený odsekom 3, podľa ktorého nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu podlieha schváleniu súdom. Pokiaľ by sa táto novela interpretovala v tom zmysle, že len dodatočne upravila pôvodne nejasný zámer zákonodarcu o potrebe schvaľovania predaja spoluvlastníckeho podielu súdom, bolo by vykonanie záznamu č. Z 2642/02 Správou katastra Bratislava II v danom prípade v rozpore s ustanovením § 34 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) ako i § 166 Exekučného poriadku. V prípade použitia logického výkladu, vychádzajúceho z dôkazu o opaku (argumentum a contrario), by sa však došlo k právnemu záveru, že povinnosť schvaľovať prevod spoluvlastníckeho podielu súdom bola zavedená až touto novelou, s tým, že pred jej účinnosťou bol právny stav odlišný a takáto povinnosť neexistovala.*

*Posúdenie skutočnosti, či Záznam o uplatnení predkupného práva podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti č. EX/79/1998 zo dňa 5. 10. 2002 bol v danom prípade spôsobilý na zápis vlastníctva záznamom do katastra nehnuteľností, tak bolo závislé od právneho záveru ohľadom interpretácie znenia § 166 ods. 2 Exekučného poriadku účinného v rozhodnej dobe. Toto posudzovanie má však v tomto zmysle jednoznačne charakter vlastníckeho sporu, na ktorého rozhodnutie nie je príslušná ani správa katastra, ani orgán prokuratúry, ale výlučne súd v zmysle § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, argumentoval súd prvého stupňa a následne sa zaoberal posudzovaním otázky, či právnym následkom predaja spoluvlastníckeho podielu bol v danom prípade i zánik záložného práva.*

*V odôvodnení svojho rozsudku v tejto súvislosti poukázal na to, že záložné právo upravené v Občianskom zákonníku pred 1. 1. 2003, t. j. pred účinnosťou jeho novely danej zákonom č. 526/2002 Z. z., nepredstavovalo dostatočne efektívny prostriedok zabezpečenia záväzku, resp. jeho splnenia. V zmysle § 151f ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 1. 1. 2003, ak zabezpečená pohľadávka nebola riadne a včas splnená, mohol sa záložný veriteľ domáhať uspokojenia zo zálohu. Ak zálohom bola nehnuteľnosť, musel si za týmto cieľom najprv zaobstarať podklad pre výkon rozhodnutia - exekučný titul. Výkon záložného práva týkajúci sa nehnuteľnosti bol teda v rozhodnej dobe (s výnimkou postupu podľa § 299 ods. 2 Obchodného zákonníka) spojený s výkonom rozhodnutia, resp. exekúciou.*

*Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku poukazoval ďalej na to, že jedným z dôvodov zániku záložného práva ako akcesorického práva bolo v zmysle § 151g Občianskeho zákonníka v znení účinnom v rozhodnej dobe, i zloženie ceny založenej veci záložnému veriteľovi záložcom. Pod zloženie ceny založenej veci záložnému veriteľovi možno per analógiám (§ 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka) podradiť aj predaj spoluvlastníckeho podielu v zmysle § 166 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, pri ktorom bola cena spoluvlastníckeho podielu zložená spoluvlastníkom. Takýto záver je podporený i znením § 153 Exekučného poriadku a § 337b Občianskeho súdneho poriadku v rozhodnej dobe, v zmysle ktorých vydražiteľ preberal za určených podmienok len vecné bremená, prípadne nájomné práva, nie však záložné právo. Postavenie vydražiteľa sa pritom podľa § 166 ods. 1 Exekučného poriadku vzťahuje i na spoluvlastníka nadobúdajúceho spoluvlastnícky podiel.*

*Na základe týchto skutočností potom súd prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade zložením ceny spoluvlastníckeho podielu Slovenskou republikou zastúpenou Geodetickým a kartografickým ústavom Bratislava došlo i k zániku záložného práva a že výmaz záložného práva, uskutočnený správou katastra Záznamom č. Z 2642/02 zo dňa 11. 11. 2002 bol vykonaný v súlade s právom.*

*Prvostupňový súd vychádzajúc z ust. § 166 ods. 1, 2 Exekučného poriadku a ust. § 151a, f, g, OZ a vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný a v celom rozsahu ho zamietol.*

*Ustanovenie § 151a OZ vymedzuje funkciu a účel záložného práva. Záložné právo ako právo akcesorické plní svoju funkciu tým, že umožňuje, aby veriteľ uspokojil svoju pohľadávku z predmetu zálohu, ak pohľadávka, ktorá ním bola zabezpečená, nebude riadne a včas splnená. V prípade, ak teda pohľadávka veriteľa v rozhodnej dobe nebola riadne a včas splnená, záložný veriteľ sa mohol domáhať uspokojenia zo zálohu. Predpokladom toho však bolo obstaranie si exekučného titulu; výkon záložného práva týkajúci sa nehnuteľnosti (s výnimkou § 299 ods. 2 Obč. zák.) bol v rozhodnej dobe spojený s výkonom rozhodnutia a teda exekúciou. Jedným z dôvodov zániku záložného práva ako akcesorického práva bolo podľa ust. § 151 g OZ v znení účinnom v rozhodnej dobe aj zloženie ceny založenej veci záložnému veriteľovi záložcom.*

*K argumentu navrhovateľa, že zánik záložného práva v rámci exekučného konania je možný podľa § 153 EP len udelením príklepu licitátora na dražbe a je uplatnenie predkupného práva, v danom prípade podielového spoluvlastníka, podľa § 166 EP nespôsobuje zánik záložného práva, uviedol, že sa v praxi vyskytujú aj také prípady, ktoré právna norma z dôvodu svojej všeobecnosti alebo so zreteľom na komplikovanosť (mnohotvárnosť) spoločenských vzťahov tvoriacich predmet úpravy, nepredvída. Napriek tomu je však štátny orgán, spravidla súd, povinný vec vyriešiť. Táto povinnosť sa týka najmä oblasti súkromného (občianskeho) práva. Riešenie použité štátnym orgánom napriek nedostatku právnej úpravy vždy vyžaduje právnu metódu a oporu v pozitívnom práve. So zreteľom na to musí štátny orgán zvoliť postup, pri ktorom použije právnu normu predvídajúcu najpodobnejší (analogický) prípad. Právny predpis sa použije na právom výslovne neupravený prípad, ktorý sa od prípadov výslovne upravených odlišuje iba*

sekundárnymi a menej podstatnými znakmi. Táto analógia sa nazýva analógiou zákona (analógia legis).

Podstatou inštitútu záložného práva ako akcesorického práva je možnosť veriteľa uspokojiť svoju pohľadávku zo zálohu, ak pohľadávka, ktorá ním bola zabezpečená, nebude riadne a včas splnená. V súlade s týmto bolo jedným z dôvodov zániku záložného práva podľa ust. § 151 g OZ v znení účinnom v rozhodnej dobe aj zloženie ceny založenej veci záložnému veriteľovi záložcom. Pod zloženie ceny záložnému veriteľovi je možno per analógiám (§ 853 ods. 1 OZ) podriaadiť aj predaj spoluvlastníckeho podielu v zmysle ust. § 166 Exekučného poriadku, pri ktorom bola trhová cena zložená spoluvlastníkom. Exekučný poriadok explicitne neustanovuje v žiadnom svojom ustanovení, že udelením príklepu licitátora na dražbe zaniká záložné právo. Táto skutočnosť sa iba odvodzuje z ust. § 153 Exekučného poriadku, kde je uvedené, že vydražiteľ preberá za určitých podmienok len vecné bremená, prípadne nájomné práva, nie však záložné právo. Postavenie vydražiteľa sa však vzťahuje aj na spoluvlastníka nadobúdajúceho spoluvlastnícky podiel. Svedčí o tom ust. § 166 ods. 1 Exekučného poriadku, ako aj ust. § 337b Občianskeho súdneho poriadku v rozhodnej dobe. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že ak výkon záložného práva týkajúci sa nehnuteľnosti bol v rozhodnej dobe spojený s výkonom rozhodnutia a teda exekúciou a jedným z dôvodov zániku záložného práva ako akcesorického práva bolo podľa ust. § 151g OZ v znení účinnom v rozhodnej dobe aj zloženie ceny založenej veci záložnému veriteľovi záložcom; zaplatenie trhovej ceny zálohu odporcom 1) ako spoluvlastníkom (ust. § 166 Exekučného poriadku), malo za následok zánik záložné právo k zálohu.

Prvostupňový súd sa tak stotožnil s právnym názorom prokuratúry a právneho zástupcu odporcov 1) a 3) v tom zmysle, že pôvodné záložné právo zapísané v časti C LV č. 2816 v prospech VÚB, a. s. zamklo realizáciou predkupného práva podielového spoluvlastníka, t. j. odporcom 1), a preto postup katastra nehnuteľností bol v novembri 2002 správny a zákonný. V čase postúpenia pohľadávky z G., s. r. o. (postupcu) na A., a. s. (postupníka) už záložné právo neexistovalo, čo znamená nedostatok aktívnej legitimácie navrhovateľa v predmetnom spore.

Súd prvého stupňa ďalej dodal, že keďže rozhodnutie súdu, má byť aj spravodlivé, tak potom v prípade, keď si podielový spoluvlastník uplatnil svoje predkupné právo, aby

v rámci prebiehajúcej exekúcie zabránil dražbe, je tento postup jednoznačne v súlade s vtedy platnými zákonnými ustanoveniami. Tento podielový spoluvlastník prostredníctvom exekútora a na základe znaleckého posudku (stanovenie trhovej ceny) uhradil navrhovateľovi 37 mil. Sk za spoluvlastnícky podiel pôvodne patriaci D. P. - A. Je nesporné, že terajší majiteľ pohľadávky (navrhovateľ) sa domáha úrokov a úrokov z omeškania vychádzajúcich z úverových zmlúv ešte z r. 1992, pričom ale pôvodný dlžník D. P. A. nie je účastníkom tohto konania, aj keď je jednoznačne hlavným vinníkom vzniknutej situácie, ktorú musel súd riešiť. ...

Odvolačný súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že prvostupňový súd vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne zistil skutkový stav veci v zmysle ust. § 153 ods. 1 O. s. p. Vec tiež správne právne posúdil, keď na danú právnu vec aplikoval predovšetkým ust. § 166 ods. 1, 2, § 153 Exek. por., § 151g Obč. zák. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie tiež náležitým spôsobom odôvodnil, tak ako to má na mysli ust. § 157 ods. 2 O. s. p. V odôvodnení svojho rozsudku sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými významnými skutočnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné. Predovšetkým sa správne vysporiadal so skutočnosťou, že v rozhodnom období chýbala jednoznačná právna úprava týkajúca sa podmienok prechodu vlastníctva pri uplatnení predkupného práva v zmysle ust. § 166 Exek. por. a ktorá bola až počnúc 1. 9. 2005 precizovaná doplnením ust. § 166 o odsek 3, ktorý odstránil dovtedajšiu nejednotnú prax, keď dospel k záveru, že v období pred 1. 9. 2005 neexistovala povinnosť schvaľovať prevod spoluvlastníckeho podielu súdom. Odvolačný súd sa s právnymi závermi prvostupňového súdu, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, stotožnil v plnom rozsahu, pričom v podrobnostiach na ne poukazuje.

Za cenu založenej veci súd prvého stupňa zjavne považoval jej trhovú cenu stanovenú znaleckým posudkom, ktorý stanovil trhovú cenu založenej veci pre účely exekúcie predajom spoluvlastníckeho podielu. Stanovenie tejto ceny znalcom neodporovalo zákonu, naopak, cena v zmysle znaleckého posudku vychádzala a rešpektovala kritériá vyžadované pre jej stanovenie ako ceny trhovej, t. j. vychádzala z ceny nehnuteľností rovnakej alebo porovnateľnej kvality, v danom mieste a čase.

Pokiaľ ide o písomné podanie navrhovateľa, doručené odvolaciemu súdu dňa 3. 8. 2011 a v ktorom namietal nesprávne označenie odporcov, odvolačný súd poznamenáva,

*že takéto pochybenie nezistil, keď vzhľadom na postavenie odporcov 1), 2) a 3) ako podielových spoluvlastníkov dotknutej nehnuteľnosti je nutné rešpektovať skutočnosť, že títo tvoria nerozdielne spoločenstvo účastníkov na strane odporcu, a preto podľa názoru odvolacieho súdu museli byť v konaní žalovaní spoločne (§ 91 ods. 2 O. s. p.).*

*Odvolaací súd z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.), včítane výroku o trovách konania, v ktorom súd prvého stupňa tiež nepochybil.“*

## II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

**9. K namietanému porušeniu základného práva na kontradiktórne súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a základnému právu na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 192/2010**

Sťažnosť v tejto časti treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého krajský súd nedoručením vyjadrení protistrany a prerokovaním veci bez nariadenia pojednávania jej znemožnil v konaní reagovať na právnu argumentáciu, predkladať ďalšie dôkazy, ktoré by viedli k náležitému zisteniu skutkového stavu. Sťažovateľka teda tvrdí, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a zároveň došlo k porušeniu práva na kontradiktórne konanie, rovnosti účastníkov a princípu rovnosti zbraní.

Za uvedeného stavu vzhľadom na vlastné tvrdenia sa mohla sťažovateľka brániť podaním dovolania, ktorého prípustnosť by sa opierala o ustanovenie § 237 písm. f) OSP. Podľa zistenia ústavného súdu však sťažovateľka dovolanie nepodala. Znamená to, že nevyčerpala opravný prostriedok účinne jej poskytnutý zákonom na ochranu jej označených práv. Tým je daná neprípustnosť sťažnosti.

Treba dodať, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukázala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto ani neprichádzal do úvahy postup ústavného súdu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

**10. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 192/2010 zo 6. októbra 2011**

Sťažnosť v tejto časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Z námietok uvedených v ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka sa zo strany ústavného súdu domáha prehodnotenia záverov krajského súdu spôsobom, ktorý by mal

nasvedčovať opodstatnenosti jej právneho názoru, t. j. neodôvodnenosti zamietnutia jej žaloby (nepriznania uplatňovaného nároku). V podstate len polemizuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, vytýka mu jeho nelogickosť, rozporuplnosť a (paradoxne) všeobecnosť a zároveň podáva vlastný výklad aplikovaných podústavných ustanovení, do značnej miery opakujúcich sa v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Sťažovateľka tak stavia ústavný súd do pozície ďalšej odvolacej inštancie, ktorá mu však, ako bolo uvedené, neprislúcha.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k namietanému nedostatku odôvodnenia nezistil, že by skutkové a právne závery krajského súdu mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Naopak, ide o závery, ktoré sa nevyznačujú arbitrárnosťou a sú podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnené. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zreteľne uviedol, prečo vyjadril súhlas s názorom okresného súdu o zamietnutí žaloby a s jeho výkladom zákonných ustanovení § 166 ods. 1, 2 a 3 Exekučného poriadku pri absencii jednoznačnej právnej úpravy týkajúcej sa podmienok prechodu vlastníctva pri uplatnení predkupného práva.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

**11. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 192/2010 a jeho rozsudkom zo 6. októbra 2011**

Sťažnosť treba považovať aj v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že ním došlo k zásahu do základného práva vlastníť majetok.

Krajský súd svojím postupom na úrovni jednoduchého práva aplikoval zákony podľa ich obsahu, predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku. Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom a základným právom vlastníť majetok, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Sťažnosť je preto aj v tomto rozsahu zjavne neopodstatnená.

12. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2012